Ministerie van Justitie en Veiligheid

Rapportage Vreemdelingenketen

Periode januari-juni 2019

Rapportage Vreemdelingenketen

Periode januari-juni 2019

November 2019

Colofon

Foto omslag: Nadia Bseiso www.makmendemedia.com

Inhoudsopgave

1 Inleiding 6
1.1 De organisaties die bijdragen aan de Vreemdelingenketen 6
1.2 Methodologie 8

2 Werk, studie en gezin 9
2.1 Hoe verloopt een reguliere aanvraag 9
2.2 Kerncijfers 10
2.2.1 Aanvragen en beslissingen 10
2.2.2 Visum kort verblijf 16
2.2.3 Wettelijke beslistermijnen reguliere procedures 16
2.2.4 Definitieve Regeling langdurig verblijvende kinderen 17
2.2.5 Discretionaire bevoegdheid 17
2.2.6 (Hoger) beroepen 17

3 Asiel 19
3.1 Hoe verloopt een asielaanvraag? 19
3.2 Kerncijfers 20
3.2.1 Aanvragen en beslissingen 20
3.2.2 (Hoger) beroepen 24
3.2.3 Doorlooptijden per spoor 24
3.2.4 Opvang 25
3.2.5 Asielinstroom in de Europese Unie van januari tot en met juni 2019 27

4 Geweigerd aan de grens 28
4.1 Wat gebeurt er met toegangsgeweigerden? 28
4.2 Kerncijfers 29

5 Toezicht op legaal verblijf 30
5.1 Hoe verloopt het proces van toezicht tot vertrek? 30
5.2 Kerncijfers 30
5.2.1 Mobiel Toezicht Veiligheid KMar 30
5.2.2 Binnenlands vreemdelingentoezicht 31
5.2.3 Vreemdelingenbewaring 32

6 Vertrek 34
6.1 Vertrek in beeld 34
6.2 Kerncijfers 34
6.2.1 Ketenbreed vertrek 34
6.2.2 Vertrekcijfers DT&V 35
6.2.3 Zelfstandig aantoonbaar vertrek met behulp van IOM 36
6.2.4 Onderdak 37

6.2 Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS) 37

Bijlage 1 Afkortingenlijst

1 Inleiding

Voor u ligt de Rapportage Vreemdelingenketen (RVK) over de periode januari-juni 2019. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen de resultaten van de vreemdelingenketen in 2019 in vergelijking met dezelfde periode in het voorgaande jaar of jaren, aan de hand van de volgende vijf doelen van de vreemdelingenketen:

Werk, studie en gezin
Vreemdelingen die kort of lang naar Nederland willen komen of in Nederland willen blijven voor onder andere werk, studie of gezin zo snel mogelijk, goed geïnformeerd en zorgvuldig getoetst, laten weten of ze mogen komen, mogen blijven of Nederland moeten verlaten, waarbij fraude en misbruik wordt bestreden.

Asiel
Asielzoekers snel en zorgvuldig identificeren, opvangen, begeleiden en duidelijkheid geven over hun verblijf of laten terugkeren.

Toegang/grensbewaking
Personen Schengen-conform gecontroleerd de grens laten passeren of weigeren, en personen die geen toegang krijgen tot Nederland zorgvuldig en zo snel mogelijk gecontroleerd terug laten keren.

Toezicht
Gericht en zorgvuldig toezicht op legaal en illegaal verblijf om de niet-naleving van voorwaarden omtrent verblijf tegen te gaan en vreemdelingen die zonder rechtmatig verblijf worden aangetroffen zorgvuldig en zo snel mogelijk gecontroleerd terug te laten keren.

Terugkeer
Vreemdelingen die niet in Nederland mogen verblijven, laten we zo snel mogelijk en zo veel mogelijk zelfstandig op zorgvuldige wijze gecontroleerd vertrekken.

1.2 De organisaties die bijdragen aan de Vreemdelingenketen

De Rapportage Vreemdelingenketen beschrijft de resultaten die behaald zijn binnen de Vreemdelingenketen. Onderstaande organisaties dragen bij aan het behalen van de doelstellingen in de keten.

Immigratie- en Naturalisatiedienst
De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) is de toelatingsorganisatie van Nederland en is verantwoordelijk voor de uitvoering van het toelatingsbeleid in Nederland.
Dat houdt in dat de IND alle aanvragen beoordeelt van vreemdelingen die in Nederland willen verblijven, maar ook of het toegestane verblijf van vreemdelingen in Nederland moet worden beëindigd.
Daarnaast voert de IND de Rijkswet op het Nederlanderschap uit en beoordeelt of vreemdelingen Nederlander kunnen worden of dat het Nederlanderschap kan worden ingetrokken. Ook beoordeelt de IND namens de Minister van Buitenlandse Zaken visumaanvragen.

Centraal Orgaan opvang asielzoekers
Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) is de organisatie die zorgt voor opvang en begeleiding van vreemdelingen. In opdracht van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid biedt het COA mensen in een kwetsbare positie (tijdelijke) huisvesting en ondersteunt hen in de voorbereiding op hun toekomst, in Nederland of elders.

Dienst Terugkeer en Vertrek
De Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) zorgt voor de uitvoering van het terugkeerbeleid en de aanpak van illegaal verblijf in Nederland. Dit houdt in dat de DT&V verantwoordelijk is voor zelfstandig en/of gedwongen vertrek van vreemdelingen die niet in Nederland mogen blijven of geen toegang tot Nederland hebben gekregen. De DT&V richt zich vooral op de volgende vreemdelingen:

- vreemdelingen van wie de asielaanvraag is afgewezen door de IND;
- illegaal verblijvende vreemdelingen aan wie (vanuit het proces Toezicht) een toezichtsmaatregel is opgelegd;
- niet rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen in straf-detentie (VRIS);
- vreemdelingen die aan de DT&V het verzoek doen om namens hen bij hun autoriteiten te bemiddelen bij afgifte van een (vervangend) reisdocument.

Korps Nationale Politie
De politie heeft op grond van de Vreemdelingenwet 2000 taken ten behoeve van de uitvoering van de vreemdelingenwet en van de Schengen-Grenscode. De uitvoering van de politiële vreemdelingentaak is binnen de regionale eenheden belegd bij de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM), ondergebracht bij de Dienst Regionale Recherche. Vanuit de basisteams wordt bijgedragen aan de uitvoering van deze taak. De politiële vreemdelingentaak betreft handhaving, toezicht en identificatie. Daarnaast houden de afdelingen AVIM zich ook bezig met de opsporing van migratiecriminaliteit en mensenhandel.

Zeehavenpolitie
Het uitvoeren van grenscontroles (inclusief het beoordelen van visumaanvragen) en het uitvoeren van grensbewaking is belegd bij de Zeehavenpolitie (ZHP), onderdeel van de eenheid Rotterdam. De Rotterdamse haven is een maritieme buitengrens van het Schengengebied. De ZHP is verantwoordelijk voor het controleren van mensen die deze grens overschrijden.

Dienst Justitiële Inrichtingen
De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) zorgt namens de minister van Justitie en Veiligheid voor de tenuitvoerlegging van straffen en vrijheidsbenemende maatregelen, zoals de bewaring van vreemdelingen die Nederland moeten verlaten.

Raad voor de rechtspraak
De Raad voor de rechtspraak (Rvdr) vormt de schakel tussen de minister van Justitie en Veiligheid en de gerechten. De Raad heeft als opdracht te bevorderen dat de gerechten (de elf rechtbanken, de vier gerechtshoven, de Centrale Raad van Beroep en het College van Beroep voor het Bedrijfsleven) hun rechtsprekende taak goed kunnen vervullen. Deelname van de Rvdr aan de migratieketen (als lid van het Topberaad en agendalid van enkele deelberaden) is vooral gericht op de procesmatige en logistieke afstemming in de keten op de zogenoemde koppelvlakken. De Rvdr is, gezien zijn bijzondere staatsrechtelijke positie, een partner van de migratieketen.

Koninklijke Marechaussee
De Koninklijke Marechaussee (KMar) is een politieorganisatie met een militaire status die waakt over de veiligheid van de staat, in Nederland en ver daarbuiten. De KMar is als grensautoriteit verantwoordelijk voor de bewaking van de Nederlandse grenzen en fungeert als grenspolitie. Hiervoor is de KMar in Nederland (aan de binnen- en buitengrenzen) en aan de buitengrenzen van Europa actief. Relevante thema's zijn: grenstoezicht, gedwongen terugkeer, mobiel toezicht veiligheid en de aanpak van migratiecriminaliteit, waaronder mensensmokkel en identiteitsfraude.

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Het Ministerie van Buitenlandse Zaken is verantwoordelijk voor het Europees visumbeleid voor kort verblijf. De Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland toetsen visumaanvragen ('kort verblijf', minder dan 90 dagen, zogenoemde Schengen-visa) en bepalen of de vreemdeling in aanmerking komt voor een visum.
Verder is het Ministerie van Buitenlandse Zaken betrokken bij het MVV-proces (machtiging tot voorlopig verblijf), de inburgeringstaak en de terugkeerproblematiek. Tot slot stelt het ministerie op verzoek van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (algemene, thematische en individuele) ambtsberichten op.

Raad van State
De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is de hoogste nationale algemene bestuursrechter in het vreemdelingenrecht. Deelname van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aan de migratieketen (als lid van het Topberaad en agendalid van enkele deelberaden) is vooral gericht op de procesmatige en logistieke afstemming in de keten op de zogenaamde koppelvlakken. De Afdeling bestuursrechtspraak is, een partner van de migratieketen.

Internationale Organisatie voor Migratie
De Nederlandse overheid heeft een overeenkomst met de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) ter ondersteuning bij het zelfstandig vertrek van vreemdelingen uit Nederland. IOM heeft als intergouvernementele organisatie een onafhankelijke positie en is geen ketenpartner maar een partner die met de vreemdelingenketen samenwerkt. IOM richt zich op vreemdelingen die vrijwillig willen terugkeren naar het land van herkomst of die zich kunnen hervestigen in een derde land. Daarnaast biedt IOM ondersteuning in het kader van hervestiging van vluchtelingen uit landen van opvang in de regio van conflictgebieden'

VluchtelingenWerk Nederland
VluchtelingenWerk Nederland (VWN) is een non-gouvernementele organisatie die de belangen van vluchtelingen en asielzoekers in Nederland behartigt.
De kerntaken van VWN zijn het bieden van persoonlijke steun op zowel juridisch als maatschappelijk terrein, beleidsbeïnvloeding, zoals het signaleren van knelpunten in de asielprocedure en het bevorderen van draagvlak voor asielzoekers en vluchtelingen in de samenleving.

1.3 Methodologie

Net als in de vorige edities van de RVK is in deze editie op tientallen afgerond. Omdat deze afronding standaard is, zijn ten behoeve van de leesbaarheid de termen 'circa' en 'ongeveer' bij de cijfers weggelaten. De aantallen van één tot vier worden wegens eventuele herleidbaarheid tot een persoon weergegeven als '<5' en de aantallen van vijf tot tien worden naar boven afgerond tot tien. De afronding op tientallen geldt overigens niet voor de Europese cijfers, omdat de leverancier van deze cijfers, Eurostat, afrondt op vijftallen. Bij een afgeronde opsomming, bijvoorbeeld in een tabel, kan het voorkomen dat de (afgeronde) delen niet optellen tot de (afgeronde) som. De opsomming is in dat geval niet kloppend gemaakt om zo dicht mogelijk bij de niet-afgeronde aantallen te blijven. Om dezelfde reden zijn percentages berekend op basis van de desbetreffende niet-afgeronde aantallen.
Bij het opstellen van de RVK wordt gestreefd naar maximale vergelijkbaarheid, zowel tussen de RVK en andere rapportages als tussen de onderlinge edities van de RVK. Het komt echter voor dat een klein deel van de registraties van een bepaalde rapportageperiode pas na het verstrijken van die periode plaatsvindt. Hierdoor kunnen verschillen ontstaan tussen rapportages en/of edities. Waar relevant wordt de peildatum genoemd; voor de lezer is dan duidelijk dat het cijfer in kwestie de stand van zaken op een specifieke datum weergeeft. Als dit leidt tot opvallende veranderingen is dat opgemerkt in een voetnoot.
Veel van de onderliggende data is meer gedetailleerd te vinden als open data op Open Data Migratieketen.

Tot slot moet de kanttekening worden geplaatst dat in de RVK hoofdzakelijk over aantallen procedures wordt gerapporteerd, maar dat de aantallen en eventuele verbanden tussen de aantallen binnen een proces en tussen de processen niet als cohort kunnen worden benaderd. Waar bijvoorbeeld wordt gerapporteerd over aantallen ingediende toelatingsaanvragen en aantallen afgehandelde toelatingsaanvragen, zal het niet altijd om dezelfde procedures gaan. Een aanvraag kan net voor het verstrijken van de rapportageperiode worden ingediend of de behandeling van een aanvraag kan langer duren dan de tijdspanne van de rapportageperiode. Om die reden worden de aantallen aanvragen en de aantallen afgehandelde aanvragen binnen dezelfde periode niet rechtstreeks met elkaar in verband gebracht.

2 Werk, studie en gezin

2.1 Hoe verloopt een reguliere aanvraag

In het reguliere toelatingsbeleid zijn de verblijfsdoelen en toelatingsvoorwaarden vastgelegd. Zo is het voor vreemdelingen die voor bijvoorbeeld werk, studie of gezinsleven naar Nederland willen komen duidelijk aan welke voorwaarden ze moeten voldoen. De ambitie is om evenwicht te houden tussen enerzijds de draagkracht van de samenleving en anderzijds de snelle en eenvoudige toelating voor wie een bijdrage levert aan de (kennis-)economie, wetenschap en cultuur.
Nederland wil aantrekkelijk zijn voor buitenlandse studenten, hoog geschoolde werknemers en (startup) ondernemers. In het Nederlandse toelatingsbeleid wordt gestreefd naar de balans tussen aan de ene kant bescherming van de arbeidsmarkt, en aan de andere kant het blijven versterken van onze positie als internationaal concurrerende kenniseconomie. Vanuit dit uitgangspunt zijn er verschillende toelatingsregelingen voor kennis en talent, bijvoorbeeld de kennismigrantenregeling, het zoekjaar hoogopgeleiden en de startup-verblijfsregeling.
Vreemdelingen die onder het reguliere toelatingsbeleid in Nederland willen verblijven, hebben een verblijfsvergunning regulier (VVR) nodig. Het merendeel van de vreemdelingen heeft eerst een machtiging tot voorlopig verblijf (MVV) nodig om Nederland in te reizen.[1] De aanvragen voor MVV en VVR zijn samengevoegd in de procedure voor Toegang en Verblijf (TEV). De vreemdeling of de referent start de TEV-procedure door het indienen van een MVV-aanvraag bij de diplomatieke post in het land van herkomst (de vreemdeling) of bij de IND (de referent). Als de MVV wordt afgegeven, stelt de IND de vreemdeling na inreis in Nederland ambtshalve (zonder aanvraag) in het bezit van een VVR. Niet MVV-plichtige vreemdelingen kunnen Nederland zonder MVV inreizen en hier bij de IND een VVR aanvragen (dus zonder MVV) of de referent kan de aanvraag voor hen indienen voordat de vreemdelingen inreizen.

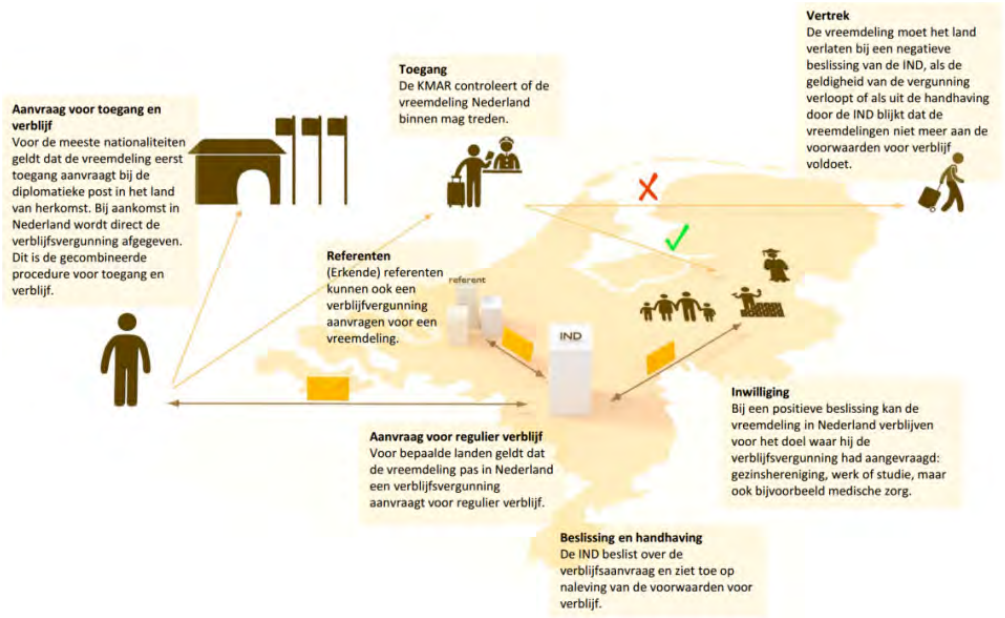

Dit hoofdstuk behandelt ook het verblijf van vreemdelingen die een beroep kunnen doen op het vrij verkeer van personen. Dit zijn EU-burgers en eventueel derdelander gezinsleden van EU-burgers. Voor de derdelanders is een EU-document verplicht. Het is het bewijs van verblijfsrecht in Nederland. Voor EU-burgers is het niet verplicht.[2] In het geval EU-burgers een EU-document aanvragen, luidt de aantekening dat arbeid vrij is toegestaan en de werkgever niet hoeft te beschikken over een TWV.

[1] De landen die zijn uitgezonderd van de MVV-plicht zijn de landen van de Europese Economische Ruimte, Australië, Canada, Japan, Monaco, Nieuw-Zeeland, de Verenigde Staten, Zuid-Korea en Zwitserland. Tevens bestaan er beleidsmatige uitzonderingen op de MVV-plicht.
[2] Cijfers van EU-burgers die in Nederland verblijven en die geen EU-document aanvragen, zijn in de Vreemdelingenketen in het toelatingsproces niet bekend en komen als zodanig niet terug in deze rapportage.

Bij afwijzing van een reguliere aanvraag kan bezwaar worden aangetekend bij de IND, en (hoger) beroep bij de rechtbank of de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

2.2 Kerncijfers[3]

Voor een aantal reguliere toelatingsregelingen moeten organisaties, bedrijven en instellingen worden erkend als referent. Er zijn vier categorieën van erkenning: 1) arbeid regulier en kennismigranten, 2) au pair en uitwisseling, 3) onderwijs en 4) wetenschappelijk onderzoek. Erkend referenten kunnen met een versnelde toelatingsprocedure vreemdelingen naar Nederland laten komen. Erkend referenten worden opgenomen in een openbaar register. In de eerste helft van 2019 zijn 710 aanvragen om erkenning als referent ingediend. In dezelfde periode zijn 620 erkend referentschapsprocedures afgerond. Daarvan werden er 500 ingewilligd en 70 afgewezen. Daarnaast zijn ook 60 aanvragen ingetrokken door de klant, buiten behandeling gesteld, of anderszins niet inhoudelijk afgedaan. Op 1 juli 2019 komt het totaal aantal erkende referenten daarmee op 7.150, een stijging van 11% ten opzichte van 1 juli 2018.

In de cijfers over reguliere verblijfsprocedures wordt in de RVK onderscheid gemaakt tussen:
- TEV-procedures (MVV-plichtige vreemdelingen) en VVR (zonder MVV)-procedures;
- EU-document procedures (verblijf op grond van het vrij verkeer van personen).

TEV- en VVR (zonder MVV)-procedures

Voor de cijfermatige weergave van TEV en VVR procedures wordt gebruik gemaakt van de clusterindeling zoals die met de Wet Modern Migratiebeleid (MoMi) is geïntroduceerd. De clusters zijn:

1. Uitwisseling
2. Studie
3. Arbeid tijdelijk
4. Arbeid regulier
5. Kennis & talent
6. Familie & gezin
7. Humanitair tijdelijk
8. Humanitair niet-tijdelijk
9. Bijzonder verblijf

Een aantal verblijfsclusters bevat slechts een gering aantal verblijfsdoelen, waardoor het aantal procedures in zo'n cluster in de regel ook laag zal zijn. Bij kleine aantallen doen zich procentueel gezien eerder grote fluctuaties voor. In veel gevallen is de stijging of daling in absolute aantallen, ondanks een aanzienlijke procentuele stijging of daling, niet substantieel.

EU-documentprocedures

Daarnaast worden ook de cijfers getoond van procedures van vreemdelingen die een beroep doen op verblijf op grond van het vrij verkeer van personen (EU-documentprocedures). Deze worden onderverdeeld naar EU-burgers en derdelanders.

2.2.1 Aanvragen en beslissingen

Het totaal aantal aangevraagde reguliere verblijfsprocedures geeft aan hoeveel aanvragen per verblijfscluster worden ingediend. Het betreft hier de TEV en de VVR procedures opgeteld.

[3] In deze paragraaf worden de ingediende en de afgehandelde aanvragen behandeld. De aantallen kunnen niet als cohort worden benaderd, omdat aanvragen niet per se in dezelfde rapportageperiode worden ingediend dan waarin ze worden afgehandeld. Zie ook paragraaf 1.1 van de inleiding.

Tabel 2.1 Reguliere aanvragen: Totaal TEV en VVR instroom (bron: IND)

	2018-1	2019-1	% verschil
Uitwisseling	1.540	1.670	↑8%
Studie	7.260	8.730	↑20%
Arbeid tijdelijk	260	340	↑30%
Arbeid regulier	1.110	1.350	↑22%
Kennis & Talent	8.820	10.220	↑16%
Familie & Gezin	18.360	20.590	↑12%
Humanitair tijdelijk	320	430	↑32%
Humanitair niet-tijdelijk[4]	220	2.700	↑1.110%
Bijzonder verblijf	30	30	0%
Totaal	**37.920**	**46.050**	**↑21%**

De verhoging van de in- en uitstroom in het cluster Humanitair niet-tijdelijk is het gevolg van de lopende werkzaamheden in het kader van de Afsluitingsregeling Langdurig Verblijvende Kinderen. Deze zaken worden verder geduid in de tekst naar aanleiding van tabel 2.6, het aantal ingediende VVR aanvragen.

Reguliere toelatingsprocedures in Nederland worden in twee categorieën getoond:
1. Het aantal TEV-procedures
2. Het aantal VVR-procedures

Tabel 2.2 Instroom en afhandelingen TEV-procedures (bron: IND)

	Instroom	Afgehandeld
2018-1	25.860	26.110
2019-1	30.040	28.410
% verschil	↑16%	↑9%

Tabel 2.3 Instroom en afhandelingen VVR-procedures (bron: IND)

	Instroom	Afgehandeld
2018-1	12.060	11.730
2019-1	16.020	14.640
% verschil	↑33%	↑25%

Figuur 2.1 Aantal TEV- en VVR procedures 2015-1-2019-1 (bron: IND)

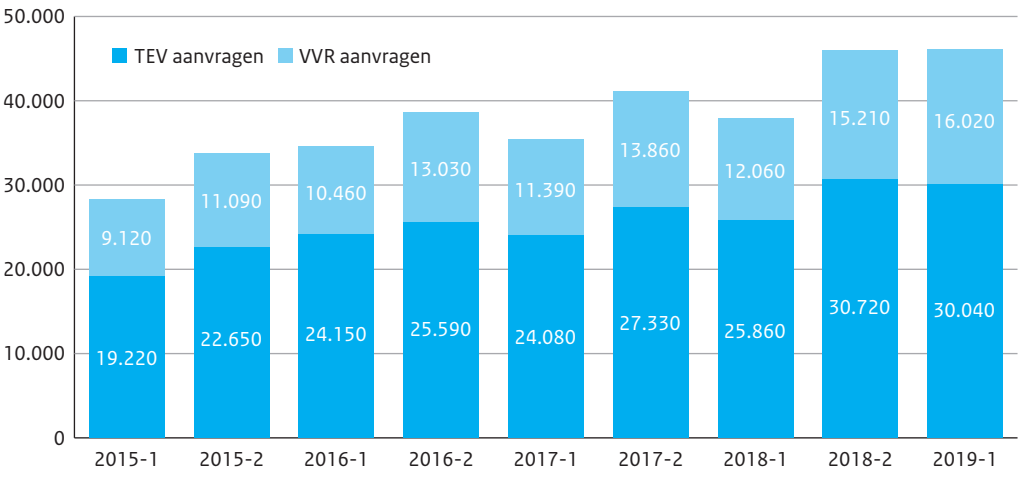

[4] Exclusief VVR procedures Afsluitingsregeling Langdurig verblijvende kinderen(ARLVK).

In figuur 2.1 worden per jaar de reguliere aanvragen sinds 2015-1 weergegeven, onderverdeeld in de procedures TEV en VVR.
Het totaal aantal aanvragen voor een reguliere verblijfsvergunning toont vergeleken met het vorig jaar een stijging. Van 2018-1 naar 2019-1 gaat het om een stijging van 21%. De stijging komt voor rekening van zowel het aantal aanvragen dat in de TEV-procedure wordt gedaan (16%), als het aantal aanvragen voor een VVR (33% inclusief afsluitingsregeling ARLVK).

Hieronder worden van de twee categorieën de ontwikkeling van de instroom (aanvragen) getoond. Eerst de reguliere toelatingsprocedures (TEV en VVR (zonder MVV)) en daarna van de procedures EU-documenten.

TEV-procedures per verblijfscluster

De IND behandelt toelatingsaanvragen van MVV-plichtige vreemdelingen in de TEV-procedure (hierna genoemd: aanvragen).
Figuur 2.2 toont het aantal aanvragen voor de TEV in 2017-1, 2018-1 en 2019-1, uitgesplitst naar verblijfscluster.

Figuur 2.2 Aantal TEV-aanvragen per verblijfscluster per halfjaar (bron: IND)

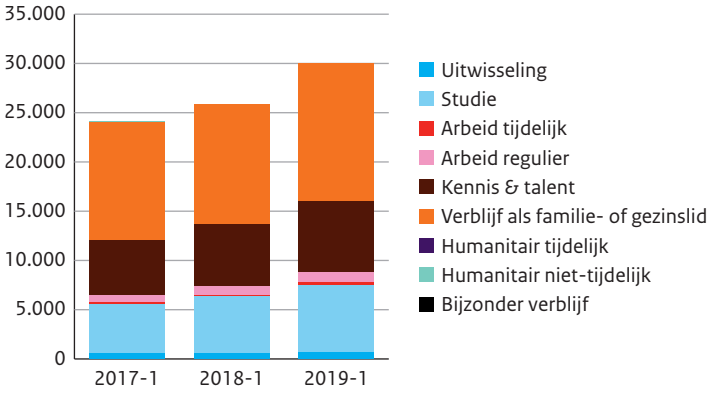

In tabel 2.4 is het totaal aantal TEV-aanvragen naar verblijfscluster uitgesplitst en per cluster afgezet tegen de vergelijkbare periode een jaar eerder.

Tabel 2.4 Aantal TEV-aanvragen per verblijfscluster (bron: IND)

	2018-1	2019-1	% verschil
Uitwisseling	570	710	↑25%
Studie	5.790	6.800	↑17%
Arbeid tijdelijk	160	220	↑39%
Arbeid regulier	850	1.050	↑24%
Kennis & Talent	6.290	7.300	↑16%
Familie & Gezin	12.180	13.920	↑14%
Humanitair tijdelijk	<5	<5	0%
Humanitair niet-tijdelijk	20	20	↑50%
Bijzonder verblijf	10	10	↓14%[5]
Totaal	**25.860**	**30.040**	**↑16%**

[5] Bij de clusters Humanitair en Bijzonder Verblijf moet de kanttekening worden geplaatst dat de aantallen procedures in deze clusters laag zijn waardoor het percentage aanzienlijk kan wijzigen door enkele inwilligingen meer of minder.

Tabel 2.5 Aantal afgehandelde TEV-aanvragen en inwilligingspercentage per verblijfscluster (bron: IND)

	2018-1	2019-1	% verschil	Inwilligings-percentage 2019-1
Uitwisseling	620	670	↑8%	98%
Studie	4.010	5.440	↑36%	99%
Arbeid tijdelijk	140	210	↑45%	83%
Arbeid regulier	800	1.020	↑27%	78%
Kennis & Talent	6.090	7.380	↑21%	97%
Familie & Gezin	14.420	13.670	↓5%	81%
Humanitair tijdelijk	<5	<5	↑100%	50%
Humanitair niet-tijdelijk	20	20	↓16%	38%
Bijzonder verblijf	<5	<5	↑33%	100%
Totaal	**26.110**	**28.410**	**↑9%**	**89%**

Uit tabel 2.5 blijkt dat het totaal aantal afgehandelde verblijfsaanvragen in de TEV-procedure in de eerste helft van 2019 stijgt ten opzichte van de eerste helft van 2018. Ook blijkt dat in de huidige rapportageperiode 89% van de afgehandelde aanvragen in de TEV werd ingewilligd.

VVR procedures per verblijfscluster

De IND behandelt toelatingsaanvragen van niet-MVV-plichtige vreemdelingen in de VVR-procedure (hierna genoemd: aanvragen).

Figuur 2.3 Aantal ingediende aanvragen VVR per verblijfscluster en per halfjaar (bron: IND)

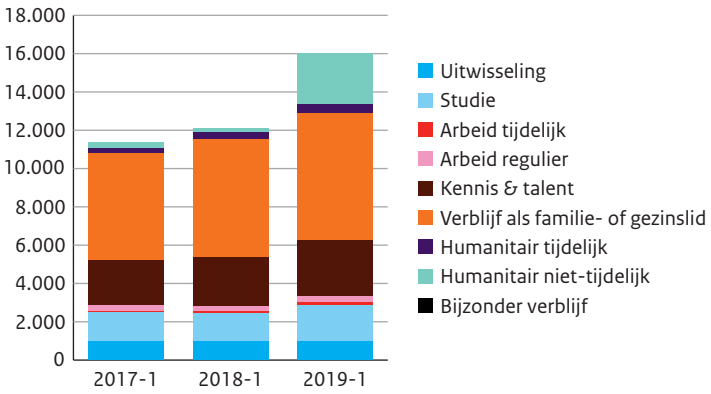

Figuur 2.3 toont het aantal aanvragen voor de VVR in 2017-1, 2018-1 en 2019-1 uitgesplitst naar verblijfscluster. De onderliggende aantallen en de verschillen tussen de twee perioden zijn verder uitgewerkt in tabel 2.6.

Tabel 2.6 Aantal ingediende VVR aanvragen per verblijfscluster (bron: IND)

	2018-1	2019-1	% verschil
Uitwisseling	970	960	↓1%
Studie	1.470	1.930	↑31%
Arbeid tijdelijk	110	130	↑18%
Arbeid regulier	250	300	↑18%
Kennis & Talent	2.530	2.930	↑16%
Familie & Gezin	6.180	6670	↑8%
Humanitair tijdelijk	320	420	↑32%
Humanitair niet-tijdelijk	210	2.680	↑1.192%
Bijzonder verblijf	20	20	↑5%
Totaal	**12.060**	**16.020**	**↑33%**

Tabel 2.6 laat zien dat de stijging van het aantal ingediende aanvragen VVR als geheel 33% bedraagt en steeg naar 16.020.
Vanwege de ongebruikelijke hoogte van de stijging wordt deze nader toegelicht.
De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door stijging in het cluster Humanitair niet-tijdelijk.
Onder dit cluster vallen de verblijfsdoelen genoemd onder B9 van de Vreemdelingencirculaire, zoals voortgezet verblijf na een vergunning op humanitaire gronden, weder toelating van oud Nederlanders, verblijf op grond van artikel 8 EVRM en verblijf op grond van de regelingen langdurig verblijvende kinderen.
De verhoging van de in- en uitstroom in het cluster Humanitair niet-tijdelijk is het gevolg van de aanvragen in het kader van de Afsluitingsregeling Langdurig Verblijvende Kinderen (ARLVK).
Van de 2.680 ingestroomde aanvragen hebben er 2.450 betrekking op de ARLVK. Het gaat hierbij om de aanvragen van 1.080 kinderen en 1.090 volwassenen gerelateerd aan deze kinderen.
Het totaal aantal aanvragen is hoger omdat sommige mensen meerdere aanvragen hebben ingediend.

Tabel 2.7 Aantal afgehandelde aanvragen VVR en inwilligingspercentage per verblijfscluster (bron: IND)

Afgehandelde aanvragen VVR (zonder MVV)	2018-1	2019-1	% verschil	Inwilligings-percentage 2019-1
Uitwisseling	940	860	↓9%	86%
Studie	1.170	1.760	↑50%	96%
Arbeid tijdelijk	110	140	↑30%	83%
Arbeid regulier	250	230	↓7%	72%
Kennis & Talent	2.490	2.990	↑20%	85%
Familie & Gezin	6.180	6.950	↑13%	91%
Humanitair tijdelijk	310	450	↑42%	79%
Humanitair niet-tijdelijk	260	1.260	↑383%	50%
Bijzonder verblijf	20	20	0%	63%
Totaal	**11.730**	**14.640**	**↑25%**	**86%**

De IND verwacht eind van het jaar op alle aanvragen in het kader van de ARLVK een beslissing te hebben genomen. Uit tabel 2.7 blijkt dat het totaal aantal afgehandelde aanvragen in de eerste helft van 2019 met 25% is toegenomen.

Ook hier is de afhandeling van de aanvragen in het kader van de ARLVK voor een groot deel de oorzaak van de stijging. In de 1e helft van 2019 is op 1.050 aanvragen een beslissing genomen. Hierin zijn meegenomen 270 aanvragen die zijn ingetrokken of waarvan de afhandeling niet meer opportuun is, bijvoorbeeld omdat er sprake was van meerdere aanvragen per persoon en de andere verblijfsdoelen genoemd onder B9. Aan de cijfers betreffende ARLVK-zaken kunnen geen conclusies worden verbonden nu nog niet op alle zaken is beslist. Zodra dat het geval is zal de Tweede Kamer geïnformeerd worden over de afhandeling van de ARLVK met daarbij een cijfermatig totaaloverzicht.

Brexit

Ter voorbereiding op een mogelijke No Deal Brexit heeft de IND voor 29 maart 2019 41.920 tijdelijke verblijfsvergunningen verzonden aan alle Britten die zijn ingeschreven in de BRP en die op dat moment vanwege een no deal Brexit scenario hun rechtmatig verblijf op grond van het EU recht zouden verliezen.

Aanvragen voor EU-documenten

Tabel 2.8 Instroom en afhandelingenaanvragen EU-documenten (bron: IND)

	Instroom	Afgehandeld
2018-1	3.500	2.910
2019-1	3.900	3.910
% verschil	↑11%	↑34%

EU-documentprocedures per verblijfscluster

Derdelander gezinsleden van EU-burgers (EU-document verplicht) moeten een EU-document aanvragen. Het is geen toelatingsaanvraag maar een aanvraag om een bewijs van het verblijfsrecht op grond van het vrij verkeer van personen. Uit het document blijkt onder welke voorwaarden in Nederland mag worden gewerkt (toegang tot de arbeidsmarkt). De cijfers over de EU-documenten geven geen inzicht in het totaal aantal EU-burgers dat in Nederland verblijft omdat de aanvraag voor een EU-document voor hen vrijwillig is.[6]

Figuur 2.4 Aantal ingediende aanvragen EU-document naar nationaliteitsgroep en per halfjaar[7] (bron: IND).

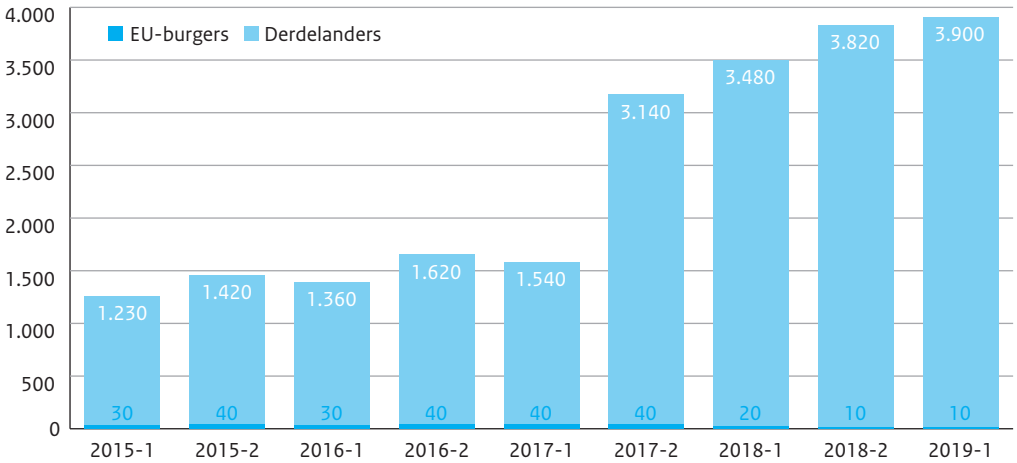

In figuur 2.4 is onderscheid gemaakt tussen de beide nationaliteitsgroepen die een EU-document kunnen aanvragen. Het aantal EU-burgers dat een EU-document aanvraagt is vanaf 2014 laag.

[6] Statistieken over EU-burgers die zich hebben laten inschrijven in de BRP in Nederland zijn beschikbaar bij het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

[7] Vanaf tweede helft 2017 derdelanders inclusief aanvragen verzorgende ouder bij kind, op grond van Chavez-Vilchez arrest.

Tabel 2.9 Aantal ingediende aanvragen voor EU-document naar nationaliteitsgroep (bron: IND)

	2018-1	2019-1	% verschil
EU-burgers	20	10	↓70%
derdelanders	3.480	3.900	↑12%
Totaal	**3.500**	**3.900**	**↑11%**

Tabel 2.9 maakt verder duidelijk dat het aantal aanvragen van derdelanders voor het EU-document stijgt. In de eerste helft van 2019 was het inwilligingspercentage bij derdelanders 78%. Bij EU-burgers was dit 83%.

2.2.2 Visum kort verblijf

In de eerste helft van 2019 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken ruim 380.000 visa voor kort verblijf aanvragen verwerkt. Ten opzichte van de eerste helft van 2018 betreft dit een stijging van ruim 6%.

Qua aantallen vormt de groep aanvragers met de Indiase nationaliteit, net als in 2018, de grootste groep. Op nummer 2 staat de groep aanvragers met de Chinese nationaliteit, gevolgd door de groepen aanvragers met de Turkse en de Russische nationaliteit.

De grootste stijger in de eerste helft van 2019 ten opzichte van de eerste helft van 2018 op het gebied van aanvragen visum kort verblijf blijft – procentueel gezien – de groep aanvragers met de Indiase nationaliteit.

Meer dan de helft (51%) van de wereldwijde aanvragers komt met een toeristisch verblijfsdoel. Met respectievelijk 19% en 18% volgen de verblijfsdoelen familiebezoek en commercieel.

Figuur 2.5 Verwerkte aanvragen visum kort verblijf per verblijfsdoel 1e helft 2019 (Bron: Buza).

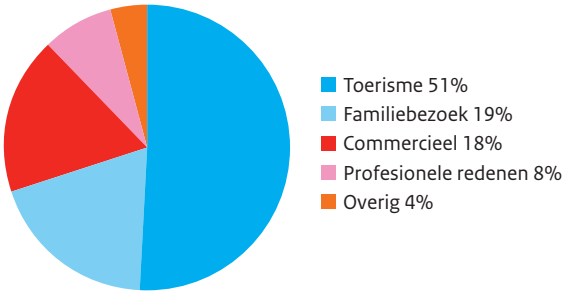

2.2.3 Wettelijke beslistermijnen reguliere procedures

Tabel 2.10 Percentages binnen wettelijke termijn beslist (bron: IND)

	2018-1	2019-1
TEV	89%	96%
VVR (zonder MVV)	94%	89%
EU-documenten	91%	66%

In de eerste helft van 2019 is 96 procent van de TEV-aanvragen, 89 procent van de VVR (zonder MVV) aanvragen en 66 procent van de EU-document aanvragen binnen de wettelijke termijn beslist.

Bij de afhandeling van TEV aanvragen is in 2019 het percentage aanvragen dat binnen de wettelijke termijn is beslist gestegen.

2.2.4 Definitieve Regeling langdurig verblijvende kinderen

De Definitieve Regeling langdurig verblijvende kinderen (DRLVK) is op 1 februari 2013 in werking getreden. De regeling bestaat uit een overgangsregeling ("het kinderpardon"), die tot 1 mei 2013 liep, en een definitieve, doorlopende regeling. In deze paragraaf wordt gerapporteerd over de DRLVK.
De DRLVK liep tot 29 januari 2019.

Tabel 2.11 Instroom en uitstroom aanvragen voor de DRLVK[8] (bron: IND)

	Aanvragen	Afgehandeld	Ingewilligd VVR in eerste aanleg en bezwaar	Afgewezen
2013 vanaf 1 februari	880	640	30	570
2014	470	540	40	520
2015	440	510	30	450
2016	270	270	<5	260
2017	100	140	10	110
2018	90	100	10	70
2019-1	5	15	0	10
Totaal	**2.250**	**2.220**	**130**	**1.980**

2.2.5 Discretionaire bevoegdheid

De discretionaire bevoegdheid is de bevoegdheid die de Staatssecretaris tot 1 mei 2019 had om een verblijfsvergunning te verlenen wanneer een vreemdeling geen verblijfsvergunning kon krijgen op grond van een bestaand beleidskader. Per 1 mei 2019 is de discretionaire bevoegdheid van de Staatssecretaris afgeschaft.

Tabel 2.12 Aantal verleende vergunningen op basis van discretionaire bevoegdheid (bron: IND)

	Verleende vergunningen
2018-1	40
2019-1	20
%verschil	↓59%

2.2.6 (Hoger) beroepen

De Vreemdelingenkamers doen de beroepen af die worden ingediend naar aanleiding van een beslissing in een reguliere procedure. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State doet dit voor de ingediende hoger beroepen.

Tabel 2.12 geeft de aantallen weer van de binnengekomen en afgehandelde reguliere(hoger) beroepszaken inclusief voorlopige voorzieningen.

[8] De aantallen in de tabel betreffen zowel hoofdpersonen als de gezinsleden en maken onderdeel uit van de aantallen VVR die in paragraaf 2.2.1 zijn toegelicht.

Tabel 2.13 In- en uitstroom (hoger) beroepszaken (inclusief voorlopige voorzieningen) (bron: RvdR/RvS)

	Beroep	Hoger beroep		
	Instroom	Afgehandeld	Instroom	Afgehandeld
2018-1	5.300	5.040	800	640
2019-1	5.370	5.200	990	870
% verschil	↑2%	↑2%	↑24%	↑35%

Het aantal ingediende beroepen in de reguliere toelatingsprocedure is in de eerste helft van 2019 nagenoeg gelijk aan het aantal van de eerste helft van 2018. Op peildatum 1 juli 2019 bedroeg de gemiddelde doorlooptijd in beroepszaken over 2019 22 weken. Een jaar eerder was dit nog 23 weken. De werkvoorraad is licht opgelopen.

Zowel het aantal ingediende hoger beroepszaken als het aantal afgedane zaken is gestegen (respectievelijk met 24% en 35%) ten opzichte van dezelfde periode van vorig jaar.
De gemiddelde doorlooptijd van hoger beroepszaken was op peildatum 1 juli van dit jaar 25 weken. Op peildatum 1 juli 2018 bedroeg de gemiddelde doorlooptijd in hoger beroepszaken over 2018 nog 18 weken. De werkvoorraad is, in lijn bij de ontwikkeling bij beroep, licht opgelopen.

3 Asiel

3.1 Hoe verloopt een asielaanvraag?

Een vreemdeling die in Nederland bescherming wil vragen omdat hij in zijn eigen land gevaar loopt, kan een asielaanvraag indienen bij de IND. De IND behandelt de asielaanvragen in eerste instantie in de algemene asielprocedure (AA) van acht dagen. Als meer tijd nodig blijkt, wordt de aanvraag verder behandeld in de verlengde asielprocedure (VA). Gedurende de asielprocedure verzorgt het COA de opvang van de vreemdeling. Als de IND de aanvraag inwilligt, ontvangt een vreemdeling een verblijfsvergunning asiel. Hij of zij verruilt de opvang dan voor een huis dat één van de Nederlandse gemeenten aan hem toewijst. Op het moment dat een vreemdeling een afwijzing ontvangt op zijn aanvraag, wordt het dossier overgedragen aan de DT&V die start met een terugkeertraject. Met de onherroepelijke afwijzing vervalt het recht op opvang.
In Nederland is de asielprocedure gedifferentieerd naar een zogeheten sporenbeleid, waarbij voor specifieke groepen asielzoekers aparte procedures (sporen) worden toegepast. Het sporenbeleid bestaat in de praktijk uit drie sporen, te weten een spoor voor Dublinclaimanten (spoor 1), voor asielzoekers afkomstig uit een veilig land van herkomst of die reeds elders in de EU bescherming hebben (spoor 2) en de 8-daagse AA procedure (spoor 4)
Wanneer de IND de aanvraag afwijst kan de vreemdeling hiertegen beroep aantekenen bij de rechtbank en eventueel vervolgens hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
Een vreemdeling kan na afwijzing van zijn asielaanvraag redenen hebben om een nieuwe aanvraag in te dienen.

3.2 Kerncijfers

3.2.1 Aanvragen en beslissingen

De asielinstroom in Nederland bestaat uit het aantal ingediende asielaanvragen. Dit betreft zowel eerste aanvragen (inclusief geboorten) als tweede en volgende aanvragen. Ook nareizende gezinsleden van houders van een zelfstandige asielvergunning worden als asielinstroom meegeteld. Ook zij leggen beslag op de opvangcapaciteit van het COA.
Daarnaast zijn asielzoekers die in het kader van de EU-herplaatsingsafspraken vanuit Griekenland en Italië naar Nederland zijn overgebracht weergegeven (Herplaatsing).
Tenslotte zijn ook de vluchtelingen die in het kader van UNHCR-hervestigingsmissies naar Nederland zijn overgebracht in het overzicht opgenomen (Hervestiging).

In de eerste helft van 2019 stijgt de totale instroom (eerste aanvragen, tweede- en volgende aanvragen en nareizigers) licht ten opzichte van de eerste helft 2018 met 2%. Wanneer ook de herplaatsing en hervestiging worden meegeteld, stijgt de instroom met 5% naar 15.040 ten opzichte van 14.360 in dezelfde periode vorig jaar.
Het aantal nareizigers daalde van 4.110 in de 1e helft van 2018 naar 1.720 in de 1e helft van 2019.

Het aantal tweede en volgende aanvragen neemt opnieuw toe. Het aantal stijgt met 24% ten opzichte van dezelfde periode van vorig jaar. Zie tabel 3.1 en figuur 3.1.

In de eerste helft van 2019 zijn ongeveer 10 personen vanuit een EU lidstaat naar Nederland herplaatst en zijn 1.040 vluchtelingen naar Nederland hervestigd.

Het inwilligingspercentage bij eerste aanvragen ligt in 2019 tot en met juni op 27%.

Tabel 3.1 Asielinstroom totaal en uitgesplitst naar type aanvraag. Nareizigers, herplaatste asielzoekers en hervestigde vluchtelingen tellen mee als asielinstroom op het moment van aankomst in Nederland. (bron: IND)

	Totaal	Eerste aanvragen	Tweede en volgende aanvragen	Nareizigers	Herplaatsing	Hervestiging
2018-1	14.360[9]	8.330	1.360	4.110	140	420
2019-1	15.040	10.590	1.680	1.720	10[10]	1.040
% verschil	↑5%	↑27%	↑24%	↓58%	↓93%	↑148%

[9] Cijfers aangepast ten opzichte van de rapportage over de eerste helft van 2018.
[10] In september 2015 heeft de Raad van de Europese Unie twee opeenvolgende besluiten genomen om (tijdelijke) hulp te verlenen aan Italië en Griekenland door herplaatsing van asielaanvragers naar andere lidstaten van de EU. Deze besluiten waren telkens geldig voor een periode van twee jaar.

Figuur 3.1 Totale asielinstroom per halfjaar (bron: IND)

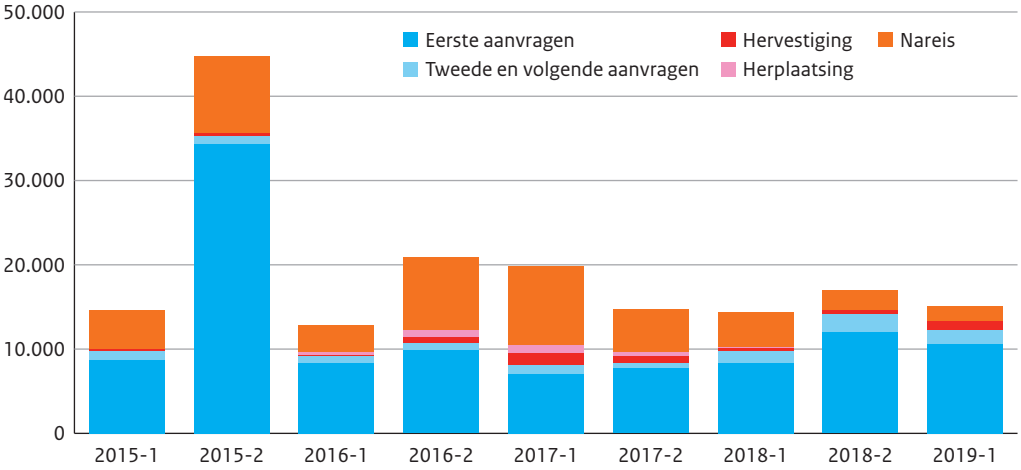

Figuur 3.2 Top-5 nationaliteiten eerste asielaanvragen 2019-1 (bron: IND)

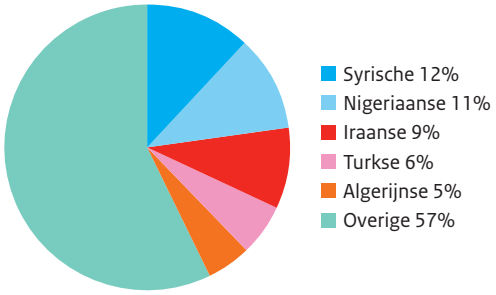

In 2019 tot en met juni werden de meeste eerste asielaanvragen door Syriërs ingediend. Op de tweede plaats volgden de Nigerianen. (zie figuur 3.2).

MVV Nareis

De asielvergunninghouder kan ten behoeve van een of meerdere kerngezinsleden een MVV-nareisaanvraag doen, of het gezinslid kan dit doen bij een ambassade in het land van herkomst. Nadat de MVV-nareisaanvraag is ingewilligd, kan het gezinslid Nederland inreizen. Sinds 1 januari 2014 krijgen nareizigers de afgeleide asielvergunning (na een inwilliging op de MVV-nareisaanvraag) ambtshalve verleend.

In de eerste helft van 2019 voldeed 57% van de afgehandelde MVV-nareisaanvragen, in eerste aanleg, aan de voorwaarden en werd ingewilligd. Nadat de MVV is ingewilligd heeft het gezinslid 90 dagen de tijd om de MVV op de diplomatieke post op te halen en daarna 90 dagen de tijd om Nederland in te reizen. Het totaal aantal inwilligingen (voor de volledigheid inclusief het aantal MVV's dat na een gegrond bezwaar is verleend) geeft daarmee een indicatie van het aantal gezinsleden van asielvergunninghouders dat naar Nederland komt. Tabel 3.2 laat zien dat het totaal aantal inwilligingen op MVV aanvragen in de eerste helft van 2019 met 48% daalde ten opzichte van de eerste helft van 2018.

Tabel 3.2 Aantal aanvragen MVV nareis en ingewilligde MVV-nareisaanvragen (eerste aanleg en bezwaar) (bron: IND)

	Aantal ingediende aanvragen MVV nareis	Aantal ingewilligde aanvragen MVV-nareis, eerste aanleg + bezwaar	Inwilligingspercentage eerste aanleg
2018-1	2.930	4.060	50%
2019-1	2.840	2.100	57%
% verschil	↓3%	↓48%	↑13%

Hervestiging
Bij hervestiging gaat het om door de UNHCR voorgedragen personen die van buiten de EU naar Nederland worden overgebracht, ten aanzien van wie voorafgaand aan het vertrek naar Nederland door de IND is beoordeeld dat zij in aanmerking komen voor internationale bescherming, en op grond waarvan hen direct na inreis een asielvergunning wordt verleend. In 2019 staat hervestiging, net als in 2018, in het teken van de uitvoering van het lopende Europese hervestigingsprogramma (the Commission Recommendation of 27 September 2017, het "50,000" programma). Hieronder vallen zowel het nationale quotum als de hervestiging in het kader van de EU migratiesamenwerking met Turkije (EU-Turkije Verklaring). Nederland heeft in 2019 tot en met juni hervestigingsmissies uitgevoerd naar Niger, Jordanië, Egypte en Turkije.

Herplaatsing:
Onder Raadsbesluit 2016-1-1/1523 en Raadsbesluit 2016-1/1601 heeft Nederland tot en met maart 2018 asielzoekers vanuit Griekenland of Italië herplaatst. Deze asielzoekers dienden bij aankomst in Nederland een asielverzoek in. Deze categorie werd niet standaard ingewilligd.
In januari 2019 heeft NL bijgedragen om 6 personen van de Sea Watch 3 op te nemen. Deze personen zijn opgenomen onder de noemer "herplaatsing" (Het betreft dus geen herplaatsing zoals vastgesteld in de eerder genoemde Raadsbesluiten, maar wel het overbrengen van een asielzoeker vanuit een EU lidstaat naar Nederland).

Tabel 3.3 geeft de aantallen vluchtelingen en asielzoekers weer die in de eerste helft van 2018 en 2019 in het kader van herplaatsing en hervestiging in Nederland zijn aangekomen.

Tabel 3.3 Aantal hervestigde vluchtelingen en herplaatste asielzoekers. (bron: IND)

	Hervestiging	Hervestiging Turkije 1:1	Herplaatsing
2018-1	180	240	140
2019-1	340	700	10

Beslissingen eerste asielaanvragen
In tabel 3.4 wordt het aantal afgehandelde eerste aanvragen getoond, uitgesplitst in het aantal inwilligingen, afwijzingen en het aantal overige afdoeningen.

Tabel 3.4 Het aantal afgehandelde eerste aanvragen, uitgesplitst naar afdoening (bron: KMI+)

	Inwilliging	Afwijzing	Overig	Totaal beslissingen	Inwilligings-percentage
2018-1	1.600	5.440	300	7.340	22%
2019-1	2.340	5.880	370	8.590	27%

Tabel 3.5 Het aantal verleende asielvergunningen (bron: KMI+)

	Totaal verleende asielver-gunningen	Vanuit eerste asiel-aanvragen	Vanuit herhaalde asiel-aanvragen	Vanuit herplaat-sing	Vanuit her-vestiging	Vanuit zij-instroom	Ingereisde nareizigers
2018-1	7.020	1.600	160	110	370	660	4.110
2019-1	5.840	2.340	200	<10	1.040	530	1.720

Figuur 3.3 Top-5 nationaliteiten inwilligingen eerste asielaanvragen 2019-1 (bron: IND)

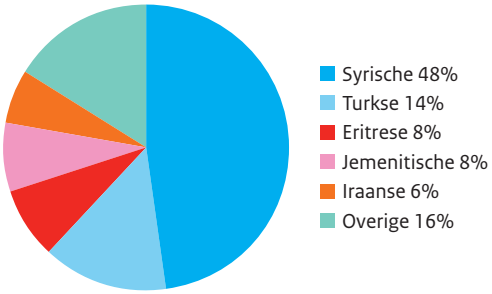

Doorlooptijden

De doorlooptijd van een asielaanvraag is de periode tussen de aanmelding van een asielzoeker bij de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM) oftewel de juridische startdatum en het eerste besluit van de IND op het asielverzoek. Deze periode komt overeen met de definitie van de wettelijke beslistermijn van een asielaanvraag[11]. In tabel 3.6 wordt voor de verschillende afhandelingssporen van asielaanvragen de verschillende gemiddelde doorlooptijden weergegeven zoals deze gelden voor de in de rapportage periode afgehandelde asielaanvragen. Tevens is in deze tabel aangegeven welk percentage binnen de wettelijke beslistermijn van 6 maanden is afgehandeld[12]. In sommige gevallen kan de wettelijke beslistermijn van 6 maanden worden verlengd met 9 maanden.

[11] De wettelijke einddatum wordt bepaald aan de hand van de "standaard" wettelijke termijn plus (eventueel) termijnopschortende factoren. Een aanvraag kan dus een doorlooptijd hebben van meer dan 6 maanden en toch nog binnen de termijn zijn afgehandeld.

[12] *Voor Dublin zaken geldt geen wettelijke beslistermijn. Het betreft uiteindelijk asielaanvragen die buiten behandeling worden gesteld.

Tabel 3.6 Gemiddelde doorlooptijd van eerste asielaanvragen per spoor eerste helft 2019.

Spoor	Gemiddelde doorlooptijd van de uitstroom (in weken)	Percentage beslist binnen de wettelijke beslistermijn
Spoor 1	13	n.v.t
Spoor 2	4	99
Spoor 4 AA	27	40
Spoor 4 VA	43	27

3.2.2 (Hoger) beroepen

De Vreemdelingenkamers behandelen de ingediende beroepen en de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State de hoger beroepen. Tabel 3.7 geeft de aantallen weer van de binnengekomen en afgehandelde (hoger) beroepszaken inclusief voorlopige voorzieningen.

Tabel 3.7 In- en uitstroom (hoger) beroepszaken (inclusief voorlopige voorzieningen)(bron: Rvdr/RvS)

		Beroep		Hoger beroep	
		Instroom	Afgehandeld	Instroom	Afgehandeld
2018-1	**Totaal**	**7.620**	**7.770**	**3.020**	**2.950**
	AA	3.150	2.950	2.010	1.970
	VA	1.150	1.650	1.010	980
	Dublin	3.320	3.180	*	*
2019-1	**Totaal**	**10.140**	**9.740**	**2.580**	**2.740**
	AA	3.690	3.520	2.160	2.220
	VA	2.300	1.870	420	520
	Dublin	4.420	4.350	*	*
% verschil		**↑36%**	**↑25%**	**↓15%**	**↓7%**

* De Dublin-zaken in hoger beroep worden niet apart weergegeven maar maken onderdeel uit van de VA- en AA- zaken in hoger beroep.

Het aantal ingediende beroepen is in de eerste helft van 2019 met 36% gestegen. Het aantal afgehandelde beroepen steeg met 25%. In 2019 bedroeg de gerealiseerde gemiddelde doorlooptijd op peildatum 1 juli in beroep voor AA zaken 7 weken voor Dublin 6 weken en voor VA-zaken 14 weken. Een jaar eerder was dit respectievelijk 6, 4 en 27 weken.

Het aantal ingediende hoger beroepszaken is in de eerste helft van 2019 15% lager ten opzichte van dezelfde periode in 2018. Het aantal afgehandelde hoger beroepen daalde met 7%. Voor de hoger beroepszaken gold op peildatum 1 juli over 2019 een gemiddelde doorlooptijd van 6 weken voor AA-zaken en 14 weken voor VA-zaken. Een jaar geleden, op peildatum 1juli 2018, was dit voor AA zaken 5 weken en voor VA zaken nog 8 weken. De onderhanden werkvoorraad is stabiel.

3.2.3 Doorlooptijden per spoor

Zoals onder 3.1 beschreven geldt sinds 1 maart 2016 een sporenbeleid, waarbij voor specifieke groepen asielzoekers aparte procedures (sporen) worden toegepast.
De opgenomen doorlooptijden voor de rechtbanken naar sporen zijn gebaseerd op gegevens van de IND aangezien de Rechtspraak geen registratie van doorlooptijden naar sporen kent[13].

[13] De rechtspraak en de IND kunnen geen oordeel geven over de juistheid van deze gegevens. De werkwijze van berekenen zal nog worden aangescherpt, maar deze gemiddelde doorlooptijden geven een goed eerste beeld.

Tabel 3.8 Gemiddelde doorlooptijd in beroepszaken per spoor eerste helft 2019 (bron KMI+)

	Gemiddelde doorlooptijd beroep
Spoor 1 beroep Dublin	6 weken
Spoor 2 beroep EU bescherming/veilig land van herkomst	6 weken
Spoor 4 AA beroep	9 weken
Spoor 4 VA beroep	27 weken[14]

De rapportage over de doorlooptijden per spoor voor de hoger beroepszaken is nog in ontwikkeling.

3.2.4 Opvang

Gedurende de behandeling van de asielaanvraag heeft de asielzoeker recht op opvang. Het COA verzorgt deze opvang. Voor amv's betreft dit in voorkomende gevallen de voogdijinstelling Nidos. De duur van de opvang, en daarmee ook de bezetting, is gekoppeld aan de duur van de behandeling van de asielaanvraag en de benodigde tijd om een vergunninghouder naar een gemeente uit te plaatsen, dan wel de benodigde tijd om iemand te laten vertrekken uit Nederland.
De instroom in de opvang wijkt af van de instroom IND. Dit wordt veroorzaakt doordat niet iedereen die bij de IND instroomt opvang behoeft, en doordat niet alle kinderen die in de opvang worden geboren, als instroom IND tellen.

De instroom in de COA-opvang is op peildatum 1 juli nagenoeg gelijk in vergelijking met het vorig jaar. De bezetting is op 1 juli 2019 24.290. Dit is 21% hoger dan op 1 juli 2018.

De verdeling van de bezetting naar verblijfsduur is procentueel veranderd ten opzichte van vorig jaar (zie tabel 3.10). Van personen die op 1 juli 2019 in de opvang zaten, zat 76% er korter dan een jaar. Een jaar eerder was dit nog 71%.

Tabel 3.9 Instroom, uitstroom en bezetting van de centrale opvang, inclusief gezinslocaties en vrijheidsbeperkende locaties (bron: COA; peildatum 1 juli 2018 en 2019)

	Ontvangen in opvang	Uitgestroomd uit opvang	Bezetting opvang	Waarvan AMV's
2018-1	16.810	17.710	20.010	650
2019-1	16.870	15.140	24.290	590
% verschil	↓0%	↓15 %	↑21%	↓9%

Tabel 3.10 Aantallen en percentage personen in de centrale opvang naar verblijfsduur (bron: COA; peildatum 1 juli 2018 en 2019)

Verblijfsduur	< 1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 jaar	> 5 jaar
2018-1	14.160	2.220	2.010	460	260	900
2018-1	71%	11%	10%	2%	1%	4%
2019-1	18.430	3.000	750	1.010	290	810
2019-1	76%	12%	3%	4%	1%	3%

[14] In de berekening van deze doorlooptijden zijn de Vovo's en "Beroep niet tijdig beslissen" niet meegenomen.

Tabel 3.11 Bezetting vergunninghouders in de centrale opvang (bron: COA; peildatum 1 juli 2018 en 2019)

	Vergunninghouders in opvang
2018-1	7.440
2019-1	5.120
% verschil	↓30%

De asielprocedure brengt verplaatsingen of verhuizingen met zich mee voor de betrokken vreemdelingen. Ook vinden er verhuizingen plaats op eigen verzoek van de vreemdeling. In onderstaande tabel worden de verhuisbewegingen weergegeven van minderjarige kinderen die onderdeel zijn van een gezin. De verplaatsing van de centrale ontvangstlocatie (COL) naar de procesopvanglocatie (POL) en de verplaatsingen naar een asielzoekerscentrum zijn onderdeel van de procedure en worden daarom in onderstaande aantallen niet meegenomen.

Tabel 3.12 Aantal verhuisbewegingen van minderjarige kinderen die onderdeel zijn van een gezin. (bron: COA)

	Totaal aantal verhuizingen	Op eigen verzoek	Op initiatief COA	Sluiting centrum	Gedwongen
2018-1	1.370	500	660	210	10
2019-1	1.240	340	790	110	<5
% verschil	%10↓	%32↓	%20↑	%47↓	56%↓

Gedwongen betekent in dit geval een 'niet vrijwillige overplaatsing': Het COA heeft op basis van de Rva (Regeling verstrekking asielzoekers) de bevoegdheid om bewoners/asielzoekers door en over te plaatsen. Deze bevoegdheid wordt soms gebruikt om spanningen op een locatie te voorkomen. Wanneer bemerkt wordt dat binnen een groep bewoners de spanning oploopt kan het verstandig zijn om een bewoner, bijvoorbeeld die asielzoeker die een grote (negatieve) invloed heeft op de andere bewoners naar een andere locatie over te plaatsen. Daarnaast wordt bij een overlast veroorzakende situatie, waarbij als maatregel een gedwongen verhuizing wordt opgelegd, de 'dader' naar een andere locatie overgeplaatst.

3.2.5 Asielinstroom in de Europese Unie van januari tot en met juni 2019

Tabel 3.13 Totaal aantal door derdelanders ingediende asielaanvragen in de EU (januari 2019 tot en met juni 2019). (bron: Eurostat 18/09/2019)

EU-lidstaat	Aantal asielaanvragen	% asiel v/h totaal	Aantal inwoners	Asielaanvragen per 1.000 inwoners
Duitsland	85.630	25,3%	82.792.351	1,03
Spanje	55.290	16,3%	46.658.447	1,18
Frankrijk	61.195	18,1%	66.926.166	0,91
Griekenland	30.440	9,0%	10.741.165	2,83
Italië	20.995	6,2%	60.483.973	0,35
Verenigd Koninkrijk	20.670	6,1%	66.273.576	0,31
België	12.815	3,8%	11.398.589	1,12
Nederland	12.250	3,6%	17.181.084	0,71
Zweden	10.740	3,2%	10.120.242	1,06
Oostenrijk	5.780	1,7%	8.822.267	0,66
Cyprus	6.925	2,0%	864.236	8,01
Ierland	2.240	0,7%	4.830.392	0,46
Finland	2.245	0,7%	5.513.130	0,41
Polen	1.835	0,5%	37.976.687	0,05
Slovenië	1.800	0,5%	2.066.880	0,87
Luxemburg	1.170	0,3%	602.005	1,94
Malta	1.360	0,4%	475.701	2,86
Denemarken	1.095	0,3%	5.781.190	0,19
Tsjechië	1.060	0,3%	10.610.055	0,10
Bulgarije	885	0,3%	7.050.034	0,13
Roemenië	785	0,2%	19.530.631	0,04
Portugal	755	0,2%	10.291.027	0,07
Hongarije	265	0,1%	9.778.371	0,03
Kroatië	310	0,1%	4.105.493	0,08
Litouwen	240	0,1%	2.808.901	0,09
Slowakije	105	0,0%	5.443.120	0,02
Letland	75	0,0%	1.934.379	0,04
Estland	45	0,0%	1.319.133	0,03
Totaal EU-28	**339.000**	**100,0%**	**512.379.225**	**0,66**

4 Geweigerd aan de grens

4.1 Wat gebeurt er met toegangsgeweigerden?

Personen die het Schengengebied via Nederland willen in- of uitreizen passeren een grensdoorlaatpost en ondergaan een persoonscontrole om vast te stellen of zij aan de toegangsvoorwaarden voldoen zoals vastgesteld in de Schengengrenscode.
Deze grenscontrole wordt uitgevoerd door de KMar of, in het havengebied Rotterdam, door de Zeehavenpolitie (ZHP).
Naast het uitvoeren van persoonscontroles op de doorlaatposten bewaken de KMar en de ZHP het gehele Schengen-buitengrensgebied, dat bestaat uit de maritieme kuststrook, haventerreinen en luchthavens, teneinde illegale grensoverschrijding en criminaliteit buiten de doorlaatposten te voorkomen en te bestrijden. Als een persoon de toegang wordt geweigerd, heeft hij in beginsel de verplichting direct terug te keren naar het land van vertrek, het land van herkomst of een ander land waar de toegang is gewaarborgd.

De groep toegangsgeweigerden valt uiteen in de volgende categorieën:

- Vreemdelingen die direct na weigering terugreizen op een claim bij de aanvoerende luchtvaartmaatschappij of rederij.
- Vreemdelingen die terugkeren na afhandeling van een strafrechttraject. Indien sprake is van een straf van langer dan vier maanden, dan draagt de KMar de zaak over aan de DT&V.
- Vreemdelingen die direct na aankomst aan de buitengrens te kennen geven een asielaanvraag in te willen dienen. De KMar/ZHP draagt hun zaak over aan de IND.[15] Als na de grensprocedure nog nader onderzoek nodig is, worden zij toegelaten tot het grondgebied. Voor gezinnen met minderjarige kinderen, die te kennen geven een asielaanvraag in te dienen geldt een aparte werkwijze. Zij krijgen aan de grens een gezinsscreening[16]. Indien uit de gezinscreening blijkt dat er geen sprake is van een ongeloofwaardige familieband, dan wel van vermoedens van kindersmokkel, mensenhandel of signalen van schending van de openbare orde, worden zij toegelaten tot het grondgebied en doorverwezen naar het aanmeldcentrum in Ter Apel om de asielprocedure te doorlopen. In geval van (een vermoeden van) mensenhandel worden de gestelde ouders in grensdetentie geplaatst en worden de minderjarige kinderen onder voogdij geplaatst. Alleenstaande minderjarige asielzoekers worden nooit in grensdetentie geplaatst.

[15] Vanaf 20 juli 2015 is de herziene procedurerichtlijn van kracht waarbij de toegangsweigering in geval van een asielaanvraag wordt uitgesteld.
[16] De grensscreening wordt sinds 1 september 2014 uitgevoerd, (Kamerstukken II 2013/14, 19 637, nr. 1827)

- Vreemdelingen voor wie directe terugkeer niet mogelijk is en die geen asielkaanvraag doen. De KMar/ZHP draagt hun zaak over aan de DT&V. De KMar en de DT&V hebben specifieke afspraken gemaakt over, onder andere, vreemdelingen zonder geldige reispapieren, vreemdelingen met medische problematiek of alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's) (deze categorie is niet opgenomen in tabel 4.1).

4.2 Kerncijfers

Tabel 4.1 Aantallen in- en uitstroom, uitgesplitst naar soort afhandeling (bron: KMar/ZHP)

	Instroom	Afhandeling	
	Toegangsgeweigerden	Direct terug	Asielaanvraag
2018-1	1.570	1.140	430
2019-1	1.710	1.320	390
% verschil	↑10%	↑23%	↓9%

Het aantal toegangsgeweigerden steeg in de eerste helft van 2019. Het aantal direct teruggestuurden is direct gerelateerd aan het aantal toegangsgeweigerden. Een toegangsgeweigerde wordt in principe direct teruggestuurd naar het land van herkomst, tenzij asiel wordt aangevraagd. Het aantal toegangsgeweigerden dat een asielaanvraag indient is gedaald.

Figuur 4.1 Top-5 nationaliteiten toegangsgeweigerden 2019-1 (exclusief personen die asiel aanvragen) (bron: KMar/ZHP)

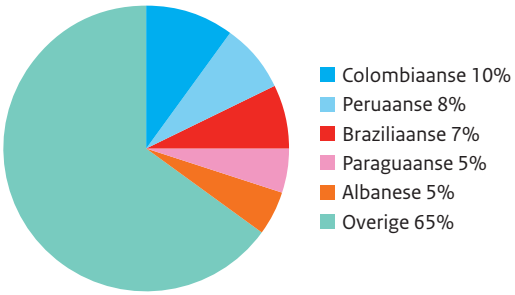

Figuur 4.2 Top-5 nationaliteiten asielaanvragen na toegangsweigering 2019-1 (bron: KMar/ZHP)

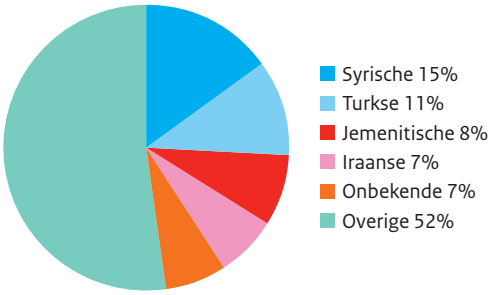

Figuur 4.1 geeft de top-5 nationaliteiten weer voor de categorie 'reguliere weigering'. Dit zijn alle geweigerde vreemdelingen, uitgezonderd die vreemdelingen die direct aansluitend asiel aanvragen. Van deze laatste groep is in figuur 4.2 de top-5 nationaliteiten gegeven.

5 Toezicht op legaal verblijf

5.1 Hoe verloopt het proces van toezicht tot vertrek?

De politie en de KMar voeren toezichtstaken uit in het kader van het bestrijden van illegaliteit in de vorm van binnenlands toezicht. Dit betreft ook (mobiel) toezicht nabij de binnengrenzen en (mobiel) toezicht op de haventerreinen. Binnenlands vreemdelingentoezicht is bedoeld om (on)rechtmatigheid van een verblijf vast te stellen. Hiertoe kunnen personen worden staande gehouden en kan een identiteitsonderzoek worden verricht.
Als een persoon onrechtmatig in Nederland verblijft, moet hij vertrekken. Dat kan direct na het vaststellen van het onrechtmatig verblijf, maar vreemdelingen kunnen ook een toezichtsmaatregel opgelegd krijgen. De politie en de KMar dragen de dossiers over aan de DT&V. In het uiterste geval kan de vreemdeling in bewaring gesteld worden. DJI draagt zorg voor de personen in vreemdelingenbewaring en de DT&V regisseert het vertrek uit Nederland. De vreemdelingen in bewaring kunnen beroep aantekenen bij de rechtbank tegen hun inbewaringstelling en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Tevens kan beroep ingesteld worden bij de rechtbank tegen de voortduring van de bewaring en de eventuele verlenging van de bewaring.

5.2 Kerncijfers

5.2.1 Mobiel Toezicht Veiligheid KMar

De KMar controleert steekproefsgewijs, op basis van informatie of ervaringsgegevens, personen nabij de binnengrenzen van het Schengengebied (Mobiel Toezicht Veiligheid of MTV). Het aantal uitgevoerde controles is toegenomen ten opzichte van 2018-1.

Tabel 5.1 Persoonscontroles in het kader van Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV)(bron: KMar)

	Aantal persoonscontroles	Aangetroffen personen zonder rechtmatig verblijf
2018-1	60.180	300
2019-1	66.330	320
% verschil	↑10%	↑7%

Figuur 5.1 Aantal aangetroffen personen zonder rechtmatig verblijf in het kader van MTV per jaar 2015-1-2019-1 (bron: KMar)

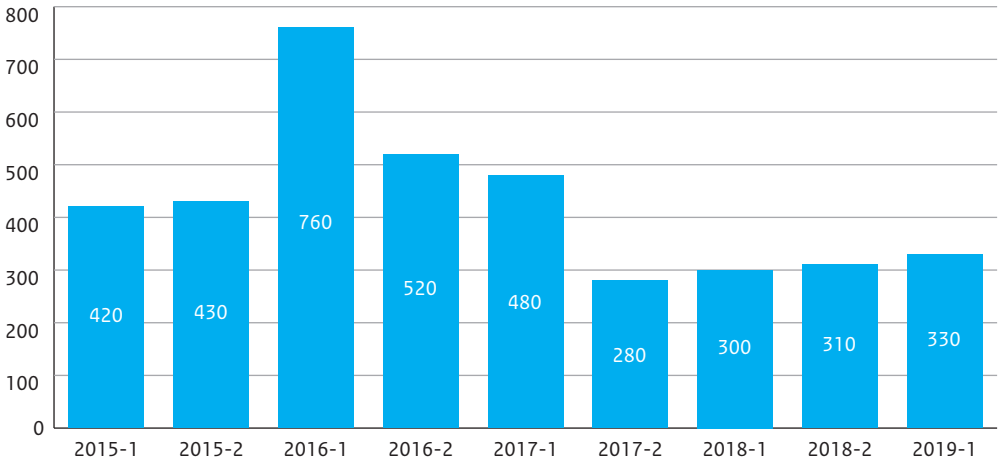

Vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf die de KMar in het kader van MTV aantreft krijgen toezichtsmaatregelen opgelegd. Van de toezichtsmaatregelen is vreemdelingenbewaring het uiterste middel (zie tabel 5.4); lichtere maatregelen worden indien mogelijk opgelegd. Daar waar mogelijk reizen vreemdelingen onder toezicht terug naar Duitsland of België.

Tabel 5.2 Vertrek na aantreffen zonder rechtmatig verblijf (bron: KMar)

	Niet aantoonbaar vertrek (aanzegging tot vertrek na MTV)	Aantoonbaar gedwongen vertrek
2018-1	60	90
2019-1	50	100
% verschil	↓26%	↑13%

5.2.2 Binnenlands vreemdelingentoezicht

De politie houdt toezicht door onder andere het uitvoeren van persoons- en objectgerichte controles. Voor deze controles geldt de volgende prioritering:

- Criminele vreemdelingen (al dan niet illegaal);
- Vreemdelingen die de openbare orde verstoren of anderszins overlast veroorzaken;
- Uitgeprocedeerde en/of illegaal verblijvende vreemdelingen die geen overlast veroorzaken en/of crimineel zijn.

De persoons- en objectgerichte controles kunnen onder andere aanleiding geven om een identiteitsonderzoek uit te voeren. De politie kan naar aanleiding daarvan de vreemdeling een toezichtmaatregel opleggen ter fine van zijn of haar vertrek, indien na een identiteitsonderzoek blijkt dat een vreemdeling geen rechtmatig verblijf in Nederland heeft, of dat de identiteit en/of nationaliteit van de vreemdeling nog niet vastgesteld kan worden.

Tabel 5.3 Objectgerichte controles, persoonsgerichte controles door de Afdeling Vreemdelingen, Identiteit en Mensenhandel (AVIM) en % personen aangetroffen bij persoonscontroles (bron: NP)

	Aantal objectgerichte controles	Aantal persoonsgerichte controles	% aangetroffen personen bij persoonscontroles
2018-1	740	2.140	19%
2019-1	480	2.070	22%
% verschil	↓44%	↓5%	↑3%

De politie legt toezichtsmaatregelen op aan vreemdelingen die onrechtmatig in Nederland verblijven. Van de toezichtsmaatregelen is vreemdelingenbewaring het ultimum remedium; lichtere maatregelen worden opgelegd indien mogelijk.

Een belangrijke indicator voor de opbrengst van het vreemdelingentoezicht is onder andere het aantal van daaruit gestarte terugkeertrajecten. De politie registreerde in 2019 tot en met juni onderstaande resultaten.

- 1.300 overdrachtsdossiers aan de DT&V als gevolg van een maatregelen van bewaring of vanwege strafrechtelijke detentie (VRIS);
- 160 periodieke meldplichten met een overdrachtsdossier aan DT&V;
- 10 overdrachtsdossiers aan DT&V zonder meldplicht;[17]
- 420 terugkeerbesluiten zonder overdrachtsdossier aan DT&V;[18]
- 220 bevelen terugkeerstaat EU lidstaat.[19]

5.2.3 Vreemdelingenbewaring

Vreemdelingenbewaring vindt plaats op basis van artikel 6 Vw2000, bij toegangsweigering van een vreemdeling aan de grens (grensdetentie), op basis van artikel 59a Vw2000 (Dublin) of artikel 59b (asielzoekers), wanneer een vreemdeling in Nederland wordt aangetroffen zonder rechtmatig verblijf. De laatste groep is het grootst.

Tabel 5.4 Instroom vreemdelingenbewaring (bron: DJI/NP/KMar)

	Instroom vreemdelingen-bewaring	Aandeel Inbewaringstelling na ID-onderzoeken NP	Aandeel Inbewaringstelling na MTV-controle20	Instroom AMV's
2018-1	1.740	1.120	160	20
2019-1	1.840	1.030	180	10
% verschil	↑6%	↓10%	↑16%	↓39%

[17] Hieronder vallen bijvoorbeeld gezinnen met schoolgaande kinderen en vaste verblijfplaats die de politie goed in beeld heeft. Door de overdracht aan DT&V kunnen vertrekgesprekken worden gestart. Indien betrokkenen zich onttrekken aan terugkeergesprekken dan kan alsnog een meldplicht worden opgelegd.

[18] Dit betreft de doelgroep die reisdocumenten heeft en die vrijwillig terug kan keren. Deze categorie omvat zowel aantoonbaar vertrek (via de luchthaven) als niet-aantoonbaar vertrek (via de oostelijke en zuidelijke landsgrenzen), in de cijfers van de politie is daarin geen onderscheid te zien.

[19] Dit betreffen vreemdelingen met een verblijfsrecht in een andere EU lidstaat die geen rechtmatig verblijf (meer) hebben in Nederland.

[20] Dit betreft het resultaat van MTV en is dus exclusief toegangsweigering

Figuur 5.2 Instroom vreemdelingenbewaring per halfjaar 2015-1-2019-1 (bron: DJI)

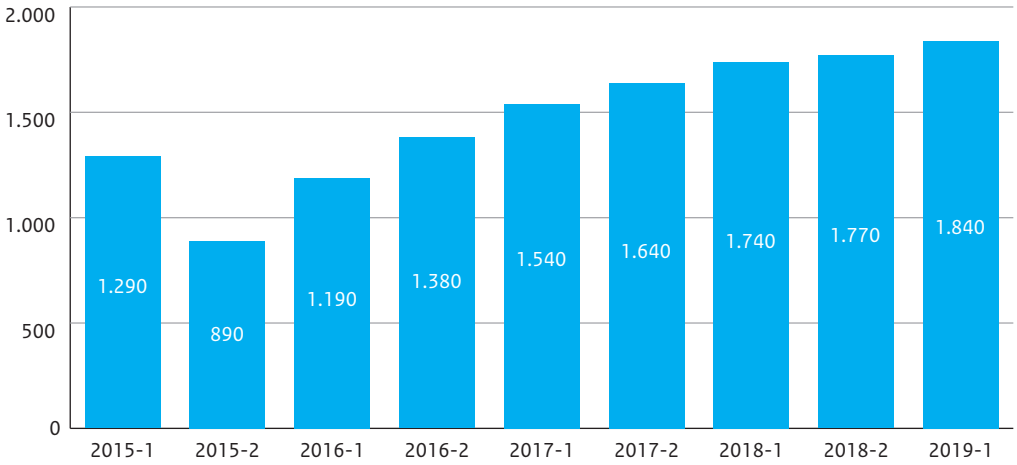

Tabel 5.5 Uitstroom en bezetting vreemdelingenbewaring (inclusief detentiecentra)op peildata 1 juli 2018 en 1 juli 2019 (bron: DJI)

	Uitstroom vreemdelingenbewaring	Bezetting op peildatum
2018-1	1.770	390
2019-1	1.810	400
% verschil	↑2%	↑3%

Tabel 5.6 Het aantal uitgestroomde vreemdelingen uit bewaring, uitgesplitst naar bewaringsduur in 2019-1 (bron: DJI)

	Uitstroom Bewaring o.b.v. artikel 59	Uitstroom Bewaring o.b.v. artikel 6
< 3 maanden	1.370	180
3-6 maanden	200	10
> 6 maanden	50	<5

6 Vertrek

6.1 Vertrek in beeld

Wanneer een vreemdeling geen rechtmatig verblijf in Nederland (meer) heeft, is vertrek de volgende stap. In het vertrekproces komen toegang, toezicht, en toelating (regulier en asiel) samen.
Onder 'vertrek' verstaat de Vreemdelingenketen het volgende:
Aantoonbaar vertrek: de vreemdeling is daadwerkelijk vertrokken. Hieronder valt zowel zelfstandig vertrek onder toezicht als gedwongen vertrek:
Zelfstandig vertrek onder toezicht is het zelfstandig ondersteund vertrek van een vreemdeling, al dan niet vanuit de alternatieve toezichtmaatregelen of vreemdelingenbewaring, naar het land van herkomst dan wel een derde land waar de toegang is gewaarborgd.
Gedwongen vertrek is het vertrek van niet (meer) rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen met behulp van de sterke arm.
Zelfstandig vertrek zonder toezicht: De vreemdeling is niet meer aanwezig op het laatst bekende adres, maar het daadwerkelijke vertrek is niet aantoonbaar. Gedacht kan worden aan een asielzoeker die zich niet meer beschikbaar houdt voor de meldplicht, een vreemdeling waarvan bij een adrescontrole blijkt dat hij of zij daar niet meer verblijft of een vreemdeling die een aanzegging heeft gehad Nederland te verlaten.

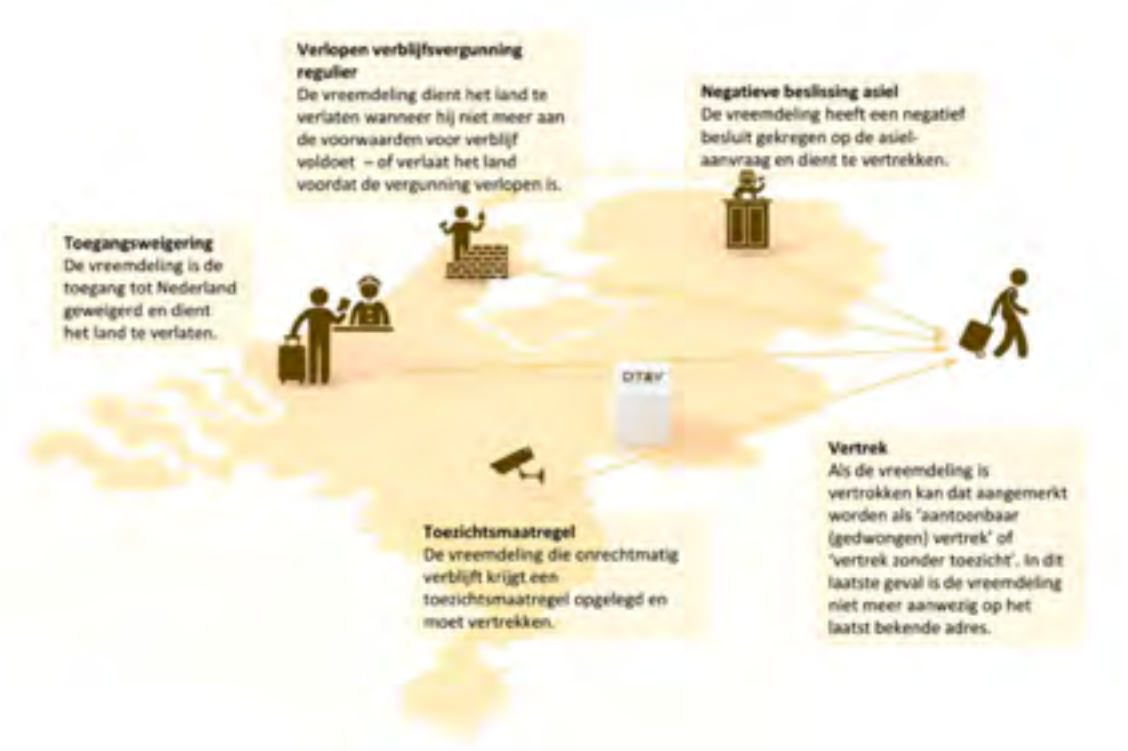

6.2 Kerncijfers

6.2.1 Ketenbreed vertrek

Het ketenbreed vertrek betreft het totaal aantal geregistreerde vreemdelingen dat is vertrokken. Deze uitstroom bestaat onder meer uit de afgehandelde vertrekzaken door de DT&V, vreemdelingen die met hulp van IOM vertrekken en vreemdelingen die na een weigering aan de grens of nadat ze zijn aangetroffen in het kader van vreemdelingentoezicht Nederland direct verlaten.

Tabel 6.1 Overzicht ketenbrede uitstroom uit terugkeerproces naar categorie (bron: KMI+, peildatum juli 2019)

	Vertrek totaal	Waaronder aantoonbaar		Waaronder zelfstandig zonder toezicht
		Gedwongen	Zelfstandig	
2018-1	10.430	3.100	1.240	6.090
2019-1	12.730	3.170	2.620	6.950
% verschil	↑22%	↑2%	↑111%	↑14%

Figuur 6.1 Top-5 ketenbreed aantoonbaar vertrek
(bron: Ministerie van Justitie & Veiligheid, peildatum 1 juli 2019)

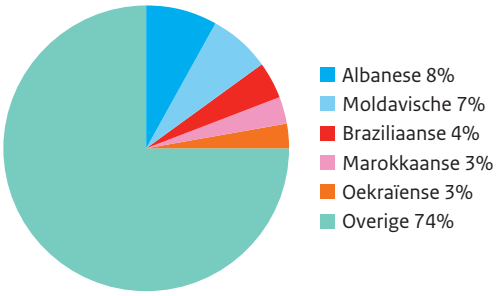

Figuur 6.2 Top-5 ketenbreed zelfstandig vertrek zonder toezicht
(bron: Ministerie van Justitie &Veiligheid, peildatum 1 juli 2019)

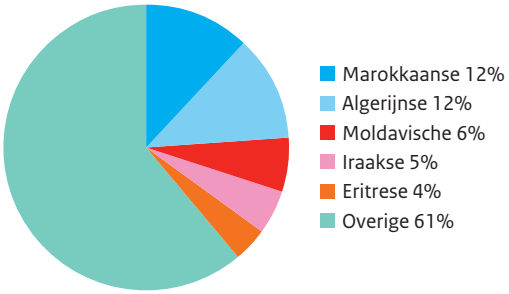

De verhouding tussen aantoonbaar vertrek en zelfstandig vertrek zonder toezicht was in de eerste helft van 2019 41% aantoonbaar vertrek tegenover 59% zonder toezicht.

6.2.2 Vertrekcijfers DT&V

De Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) is verantwoordelijk voor zelfstandig en gedwongen vertrek van vreemdelingen die niet in Nederland mogen blijven. De DT&V krijgt met name zaken aangeleverd van de KMar, politie en de IND voor het realiseren van vertrek.

Tabel 6.2 Instroom DT&V (bron: DT&V)

	Instroom Totaal	Waaronder zaken van KMar	Waaronder zaken van politie	Waaronder zaken van IND
2018-1	**9.350**	500	1.510	6.470
2019-1	**10.650**	620	1.530	7.390
% verschil	**↑14%**	↑25%	↑2%	↑14%

Tabel 6.3 Uitstroom vertrekzaken DT&V (bron: DT&V)

	Vertrek totaal[21]	Waaronder aantoonbaar		Waaronder zelfstandig zonder toezicht
		Gedwongen	Zelfstandig	
2018-1	7.710	1.510	1.600	4.600
2019-1	8.310	1.320	2.360	4.630
% verschil	↑8%	↓13%	↑48%	↑1%

6.2.3 Zelfstandig aantoonbaar vertrek met behulp van IOM

Onder andere de DT&V wijst vreemdelingen op de mogelijkheid tot vrijwillig vertrek, gefaciliteerd door IOM, en op de herintegratieondersteuning die IOM of NGO's kunnen bieden. Het overgrote deel van het zelfstandig vertrek uit Nederland betreft vrijwillig vertrek gefaciliteerd door IOM met eventuele herintegratieondersteuning van IOM en/of NGO's. IOM biedt, naast het faciliteren van vrijwillig vertrek en herintegratieondersteuning voor de migranten die daarvoor in aanmerking komen, extra ondersteuning aan individuen en gezinnen met een asielachtergrond, migranten met gezondheidsproblemen, slachtoffers van mensenhandel, niet-begeleide minderjarigen, migranten in een kwetsbare situatie vanwege illegaal verblijf en migranten in vreemdelingenbewaring.

In de eerste helft van 2019 heeft IOM aan 2.860 vreemdelingen informatie verstrekt over de ondersteuning bij vrijwillig vertrek. Het aantal nieuwe aanvragen bij IOM steeg van 1.260 in de vorige rapportageperiode naar 2.360 in de eerste helft van 2019.

In de eerste helft van 2019 zijn 1.640 personen met behulp van IOM vertrokken. In de vorige rapportageperiode waren dat nog 760 personen. Van het totaal aantal vreemdelingen dat vertrok, had 72 procent een asielachtergrond, 2 procent een reguliere verblijfsachtergrond en 26 procent een illegale verblijfsachtergrond. In de top vijf nationaliteiten in het IOM-vertrek van is Moldavië het sterkst vertegenwoordigd, gevolgd door Albanië, Azerbeidzjaan, Oekraïne en Wit-Rusland.

Tabel 6.4 Instroom en uitstroom vertrekzaken IOM(bron :IOM)

	Nieuwe aanvragen	Aantal personen vertrokken	Waaronder aantal vertrokken (ex-) asielzoekers
2018-1	1.260	760	560
2019-1	2.360	1.640	1.180
% verschil	↑88%	↑117%	↑111%

[21] Een deel van de uitstroom uit het vertrekproces van de DT&V stroomt opnieuw het toelatingsproces in omdat de betreffende vreemdeling een herhaalde aanvraag indient. Dit is niet opgenomen in tabel 6.3.

Figuur 6.3 Top-5 nationaliteiten zelfstandig vertrek met behulp van IOM 2019-1 (bron: IOM)

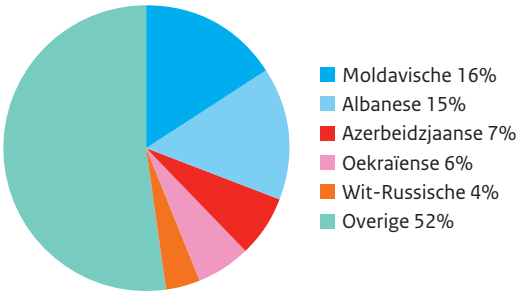

6.2.4 Onderdak

De vrijheidsbeperkende locatie (VBL) is een onderdaklocatie waar met vertrekplichtige vreemdelingen (op grond van een vrijheidsbeperkende maatregel) gewerkt kan worden aan vertrek. Voor (vertrekplichtige) gezinnen met minderjarige kinderen geldt dat zij in een gezinslocatie (GL) geplaatst kunnen worden totdat het vertrek is geëffectueerd, dan wel het jongste kind de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.

Tabel 6.5 Aantal personen in gezinslocaties en vrijheidsbeperkende locatie per 1 juli 2018/ 1 juli 2019 (bron: COA)

	Gezinslocaties	Vrijheidsbeperkende locatie
1 juli 2018	1.620	260
1 juli 2019	1.090	220
% verschil	↓33%	↓16%

6.3 Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS)

Het landelijke VRIS-protocol beschrijft de werkafspraken die tussen de verschillende betrokken partijen gemaakt zijn met het oog op de afstemming tussen de vreemdelingen-en de strafrechtketen.

De DT&V is onder andere belast met de terugkeer van vreemdelingen die veroordeeld zijn vanwege het plegen van een misdrijf. Uitgangspunt is dat criminele, illegaal in Nederland verblijvende vreemdelingen, na het uitzitten van hun straf Nederland aantoonbaar verlaten, bij voorkeur vertrekkend vanuit de strafrechtelijke detentie. Indien dit meer tijd vergt dan de beschikbare tijd binnen het strafrecht dan kan de vreemdeling in vreemdelingenbewaring worden gesteld aan het einde van zijn voorarrest of gevangenisstraf.

Tabel 6.6 Aantal vertrokken VRIS-ers (bron: DT&V)

	Totaal vertrek Vris	Waaronder aantoonbaar vertrek
2018-1	610	460
2019-1	610	490

Bijlage 1 Afkortingenlijst

AA	Algemene Asielprocedure
ACZ	Asielzoekerscentrum
AMV	Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling
AVIM	Afdeling Vreemdelingen, Identiteit en Mensenhandel
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CO	Centrale Opvang
COA	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
DGVz	Directeur-generaal Vreemdelingenzaken
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EU	Europese Unie
GCA	Gezondheidscentrum Asielzoekers
GGV	Gesloten Gezinsvoorziening
HOvJ	Hulpofficier van Justitie
HRT	Herintegratie Regeling Terugkeer
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOM	Internationale Organisatie voor Migratie
JJI	Justitiële Jeugdinrichting
KMar	Koninklijke Marechaussee
KMI+	Ketenmanagementinformatie
MoMi	Modern Migratiebeleid
MTV	Mobiel Toezicht Veiligheid
MVV	Machtiging voorlopig verblijf
NGO	Niet-gouvernementele organisatie
NP	Nationale Politie
REAN	Return and Emigration of Aliens from the Netherlands
Rvdr	Raad voor de rechtspraak
RvS	Raad van State (de Afdeling)
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TEV	Toegang en Verblijf
TWV	Tewerkstellingsvergunning
TK	Tweede Kamer
UC	Uitzetcentra
VA	Verlengde Asielprocedure
Vb2000	Vreemdelingenbesluit 2000
VBL	Vrijheidsbeperkende Locatie
Vovo	Voorlopige voorziening
VP	Vreemdelingenpolitie
VRIS	Vreemdelingen In de Strafrechtketen
VV2000	Voorschrift Vreemdelingen 2000
VVA	Verblijfsvergunning Asiel (Bepaalde en Onbepaalde tijd)
VVR	Verblijfsvergunning Regulier (Bepaalde en Onbepaalde tijd)
Vw2000	Vreemdelingenwet 2000
Wav	Wet arbeid vreemdelingen
ZHP	Zeehavenpolitie

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus XXXXXX | 2500 AA Den Haag
T 0800 646 39 51 (ma t/m vrij 9.00 – 21.00 uur)

November 2019 | Publicatie-nr. XXXXXX